

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Sintonen, S. & Vihmalaakso, J. (2021) Kypsyysnäytteet ketterästi etäaikaan. TAMK-konferenssi – TAMK Conference 2021. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja, Erillisjulkaisuja, s. 129-138.

URL: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7266-55-7>

Sanna Sintonen, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, Tampereen ammattikorkeakoulu

Jarmo Vihmalaakso, erikoissuunnittelija, Koulutuksen kehittämisspalvelut, Tampereen ammattikorkeakoulu

KYPSYYSNÄYTTEET KETTERÄSTI ETÄAIKAAN

Asiasanat: opinnäytetyö, kypsyysnäyte, etäopiskelu

Vuosi 2020 oli poikkeuksellista aikaa korkeakoulutuksen kehittämiseksi. COVID-19-tilanne pakotti meidät päivittämään käytötöjämme etätyöhön ja -opiskeluun. Mahdollistaaksemme Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) opiskelijoiden valmistumisen myös poikkeusaikana, muotoilimme opinnäytetyöhön kiinteästi liittyvän kypsyysnäyteprosessin väliaikaisesti uudelleen. Uudelleenmuotoilulla tavoiteltiin joustavaa ja etänä Moodlessa kirjoittavaa kypsyysnäytettä. Se tarjosi myös mahdollisuuden kokeilla erilaisia teknologisia ratkaisuja, mistä saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää pitkäkestoisessa kehittämisessä ja opiskelijakokemuksen parantamisessa. Opinnäytetöiden ohjaajien, kielentarkastajien ja opiskelijoiden antama palaute osoittaa, että kypsyysnäytteille asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa myös etäjärjestelyjä kehittämällä.

Korkeakoulutus ajautui haastavaan tilanteeseen alkuvuodesta 2020, kun COVID-19-pandemia ajoi meidät työ- ja opiskelupaikoilta kotiin. Opiskelu ja työskentely piti pikaisella aikataululla mahdollistaa kotoa tapahtuvaksi. Opinnäytetyöhön ja sitä kautta valmistumiseen olennaisesti liittyvän kypsyysnäytteen kirjoittamisen prosessi vaati kiireellistä muutosta. Valtioneuvoston ammattikorkeakouluasetuksen mukaan tutkintoa varten opiskelijan on kirjoitettava opinnäytetyönsä alalta kypsyysnäyte, joka

osoittaa perehtyneisyyttä alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015).

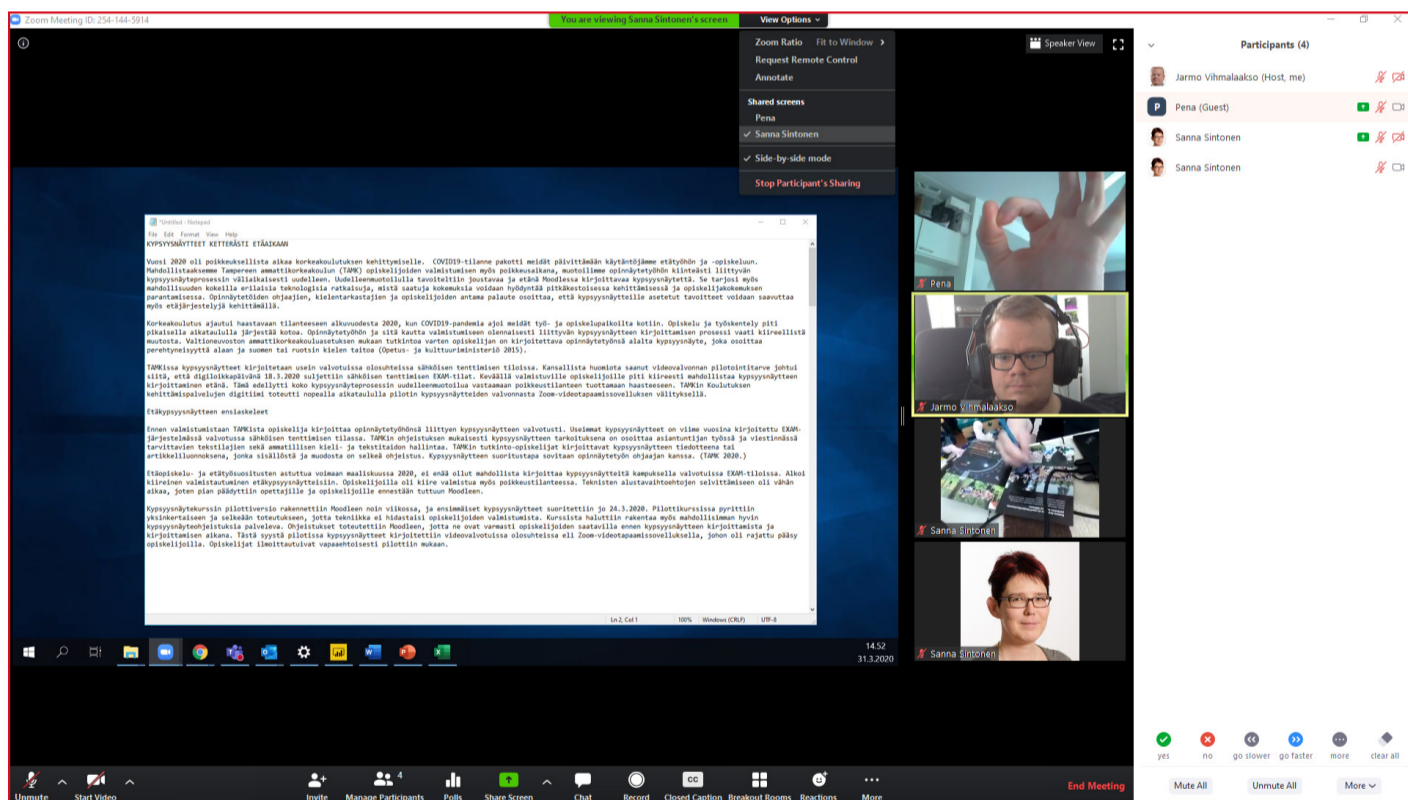
TAMKissa kypsyysnäytteet kirjoitetaan usein valvotuissa olosuhteissa sähköisen tenttimisen tiloissa. Kansallista huomiota saanut videovalvonnan pilotointitarve johtui siitä, että digiloikkapäivänä 18.3.2020 suljettiin sähköisen tenttimisen EXAM-tilat. Keväällä valmistuville opiskelijoille piti kiireesti mahdollistaa kypsyysnäytteen kirjoittaminen etänä. Tämä edellytti koko kypsyysnäyteprosessin uudelleenmuotoilua vastaamaan poikkeustilanteen tuottamaan haasteeseen. TAMKin Koulutuksen kehittämispalvelujen digitiimi toteutti nopealla aikataululla pilotin kypsyysnäytteiden valvonnasta Zoom-videotapaamissovelluksen välityksellä.

Etäkypsyysnäytteen ensiaskeleet

Ennen valmistumistaan TAMKista opiskelija kirjoittaa opinnäytetyöhönsä liittyen kypsyysnäytteen valvotusti. Useimmat kypsyysnäytteet on viime vuosina kirjoitettu EXAM-järjestelmässä valvotussa sähköisen tenttimisen tilassa. TAMKin ohjeistuksen mukaisesti kypsyysnäytteen tarkoituksena on osoittaa asiantuntijan työssä ja viestinnässä tarvittavien tekstilajien sekä ammatillisen kieli- ja tekstitaidon hallintaa. TAMKin tutkinto-opiskelijat kirjoittavat kypsyysnäytteen tiedotteena tai artikkeliluonnoksena, jonka sisällöstä ja muodosta on selkeä ohjeistus. Kypsyysnäytteen suoritustapa sovitaan opinnäytetyön ohjaajan kanssa. (TAMK 2020.)

Etäopiskelu- ja etätyösuositusten astuttua voimaan maaliskuussa 2020, ei enää ollut mahdollista kirjoittaa kypsyysnäytteitä kampuksella valvotuissa EXAM-tiloissa. Alkoi kiireinen valmistautuminen etäkypsyysnäytteisiin. Opiskelijoilla oli kiire valmistua myös poikkeustilanteessa. Teknisten alustavaihtoehtojen selvittämiseen oli vähän aikaa, joten pian päädyttiin opettajille ja opiskelijoille ennestään tuttuun Moodleen.

Kypsyysnäytekurssin pilottiversio rakennettiin Moodleen noin viikossa, ja ensimmäiset kypsyysnäytteet suoritettiin jo 24.3.2020. Etävalvonnan suunnittelu vaati paljon testausta ja Zoom-videotapaamissovelluksen asetusten kokeilua (kuva 1). Testauksen perusteella toteutetussa pilottikurssissa pyrittiin yksinkertaisuuteen ja selkeyteen, jotta tekniikka ei hidastaisi opiskelijoiden valmistumista. Kurssista haluttiin rakentaa myös mahdollisimman hyvin kypsyysnäyteohjeistuksia palveleva. Ohjeistukset toteutettiin Moodleen, jotta ne ovat varmasti opiskelijoiden saatavilla ennen kypsyysnäytteen kirjoittamista ja kirjoittamisen aikana. Tästä syystä pilotissa kypsyysnäytteet kirjoitettiin videovalvotuissa olosuhteissa eli Zoom-videotapaamissovelluksella, johon oli rajattu pääsy opiskelijoilla. Opiskelijat ilmoittautuivat vapaaehtoisesti pilottiin mukaan.

KUVA 1. Zoom-videotapaamissovelluksen käyttö etävalvonnassa vaati paljon testausta. (Kuva: Jarmo Vihmalaako).

Nopeasti huomattiin, että videovalvonta ei ole etäkypsyysnäytteiden osalta toimiva ratkaisu, vaan siihen liittyi useita haasteita tasavertaisuuden, yksityisyydensuojan ja resurssien osalta.

Opiskelijoilla ei ollut tasavertaisia mahdollisuuksia osallistua videovalvontaan tekniikan vuoksi, koska kaikilla ei ollut mahdollisuutta käyttää web-kameraa ja mikrofonia, jotka videovalvonnassa ovat pakollisia.

Yksityisyydensuoja herätti keskustelua erityisesti keväällä 2020, koska web-kameran kautta opettaja ja opiskelijat voivat nähdä toistensa koteihin. Kameroiden kuvissa saattaa näkyä myös muita henkilöitä. Kolmas haaste on henkilöresurssit erityisesti valvonnan ja kypsyysnäytejärjestelyiden näkökulmasta. Pilotissa opiskelijoille piti tarjota vaihtoehtoja kirjoittamisen ajankohdaksi. Opettajien piti myös lähettää heille kutsut Zoom-videotapaamisiin ja sitoutua valvomaan jopa kolmen tunnin ajan. Pilotissa organisointi ja valvonta veivät työaikaan niin paljon, että videovalvonta todettiin mahdottomaksi.

Etäkypsyysnäytteet – versio 2.0

Pilotista nousseiden kehittämiskohteiden perusteella etäkypsyysnäytekurssista muokattiin versio 2.0 ennen laajempaa käyttöä. Muutaman viikon kestoisessa projektissa toteutettiin lopullinen versio, joka on edelleen käytössä. Se on edelleen yksinkertainen, mutta ylläpito ja valvonta eivät vaadi yhtä paljon henkilöresursseja kuin pilotissa.

Videovalvotun kypsyysnäytteen sijasta opiskelijat pääsevät kirjoittamaan tehtävänannon mukaisen tekstin itselleen sopivana ajankohtana käyttäen Moodlen tenttiaktiviteettia. Lisäksi heille annetaan mahdollisuus testata kypsyysnäytteen kirjoittamista erikseen rakennetun testiaktiviteetin avulla. Opiskelijat ovat hyödyntäneet testausmahdollisuutta aktiivisesti, sillä testiaktiviteetti avattiin syksyn 2020 aikana lähes tuhat kertaa. Testiaktiviteetin käyttöä suositellaan, koska Moodlen tenttiaktiviteetissa käytetään kevyttä JavaScript-suojauksia. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että

opiskelija ei voi selainikkunassa kopioida tai liittää tekstiä muista lähteistä.

Valvonta ja kypsyysnäytteen kirjoittamisen tiukka kontrollointi auttavat varmistamaan, että opiskelija on itse kirjoittanut kypsyysnäytteen. Valvonnan järjestäminen voi vaatia monimutkaisia teknisiä järjestelyitä, henkilöresursseja, aiheuttaa haasteita yksityisyydensuojan näkökulmasta ja olla henkisesti raskasta niin valvojille kuin opiskelijoille. Raskas valvonta ja kontrolli todettiin pilotin perusteella laajassa mittakaavassa mahdottomaksi, joten uudessa etäkypsyysnäytteiden versiossa tasapainoiltiin valvonnan ja joustavuuden välillä. Nykytoteutuksessa opiskelijoiden toimintaa valvotaan sähköisen tunnistautumisen avulla ja tekstin kopiointi/liittäminen on estetty teknisesti.

Etäkypsyysnäytekurssin uudemmat versiot tukevat resurssiviisasta ajattelua paremmin kuin ensimmäinen pilottiversio. Opiskelijat voivat opinnäytetyöohjaajan kanssa käydyn ohjauskeskustelun jälkeen rekisteröityä kypsyysnäytteen kirjoittamiseen tarkoitetulle kurssille ja kirjoittaa kypsyysnäytteen itselleen sopivana ajankohtana. Kirjoittamisen jälkeen opiskelija ilmoittaa ohjaajalle suorituksesta, ohjaaja tarkastaa asiasisällön Moodlessa ja kypsyysnäyte siirtyy kielentarkastajalle hyväksyttäväksi. Ohjaaja ja kielentarkastaja merkitsevät hyväksyty / hylätty-arvioinnin ensin Moodle-kurssille. Prosessin lopuksi ohjaaja siirtää suoritustiedon opintorekisteriin.

Opiskelijat kehuvat joustavuutta

Opiskelijoilla on etäkypsyysnäytekurssilla mahdollisuus antaa palautetta kurssin toiminnasta. Palautteita on saatu 41 kappaletta, ja useimmat palautetta antaneet opiskelijat antoivat kiitosta etätoteutuksen toimivuudesta ja selkeydestä. Positiivista palautetta annettiin siitä, ettei kypsyysnäytteen kirjoittaminen vaatinut saapumista poikkeustilanteessa TAMKin kampukselle. Palautteissa

suorituksen joustavuus ja helppous mainittiin kahdeksan kertaa ja hyvä toimivuus 12 kertaa.

Kokonaisuus oli mielestäni selkeä ja tiesin mistä löydän kaiken oleellisen tiedon. (Opiskelija, TAMK.)

Hyvin suunniteltu ja järjestetty tapa hoitaa kypsyysnäyte näinä poikkeuksellisina aikoina. (Opiskelija, TAMK.)

Palautteissa mainittiin joitakin kurssin kehitysehdotuksia, joita ei teknisten rajoitusten vuoksi ole voitu toteuttaa. Kypsyysnäytteelle on asetettu ohjeessa tietty merkkimäärä (tiedotteessa 3 500–4 000 merkkiä välilyönteineen), joten sitä kaivattiin näkyviin Moodlen editoriin. Opiskelijat mainitsivat kypsyysnäytteen merkkimäärän arvioinnin hankalaksi viisi kertaa.

Hyvä että oli mahdollisuus testata ennen varsinaista kypsyysnäytteen aloittamista tekniikan toimivuutta. Itse jouduin säätämään selaimen asetuksia, ennen kuin lopullinen tallennus ja toiminnot onnistuivat. Olisi hyvä, jos tekstieditori näyttäisi käytettyjen merkkien määrän, nyt piti arvioida rivien määrällä, joka on vaikeaa, kun rivit ovat eri mittaisia. Jäi epäilyttämään, tuliko tekstistä liian pitkä. (Opiskelija, TAMK.)

Käytännössä toimi sujuvasti, ainoastaan vaikeutti, ettei ollut varmuutta merkkien määrästä. Riveillä arviointi hieman hankalaa kuitenkin. (Opiskelija, TAMK.)

Haasteita tiedotteen tai artikkelin kirjoittamiseen olivat aiheuttaneet myös erikoismerkit, koska Moodlen tenttiaktiviteettiin ei voinut kopioida tekstiä toisaalta, niitä ei voinut lisätä kirjoitusalueelle. Merkistön käytön haasteet mainittiin neljä kertaa.

Ohjaajien ja kielentarkastajien ajatuksia etäkypsyysnäytteistä

Kypsyysnäytteiden ohjaajilta ja kielentarkastajilta pyydettiin palautetta etäkypsyysnäytteiden toteutustavasta joulukuun 2020 loppupuolella. Syksyn kypsyysnäytekurssille oli kirjautunut yhteensä 178 ohjaajaa ja kielentarkastajaa. Palautekyselyyn vastasi 6.1.2021 mennessä 43 henkilöä, joista 15 oli arvioinut Moodlessa yli 10 kypsyysnäytettä ja 18 ilmoitti tarkastaneensa 4–9 kypsyysnäytettä. Kokemus etäkypsyysnäytteen tarkistamisesta oli 36:n vastaajan mielestä hyvä. Loput seitsemän vastaajaa suhtautui kokemukseen poikkeustilanteen sanelemana, pakollisena muutoksena.

Kypsyysnäyteprosessissa opiskelija kirjoittaa tiedotteen tai artikkeliluonnoksen oman opinnäytetyönsä aiheesta. Ohjaajan rooliin kuuluu kypsyysnäytteen asiasisällön tarkistaminen ja kielen tarkastamisen tekee asianomaisen kielen opettaja. Kypsyysnäyte arvioidaan asteikolla hyväksytty / hylätty osana opinnäytetyöprosessia, johon kuuluvat kaikki tutkinto-ohjelmassa sovitut osasuoritukset, mukaan lukien opinnäytetyön tekstin alkuperäisyyden tarkistus. (TAMK 2020.)

Etäkypsyysnäytteiden suorittaminen Moodlen (TAMKissa Tabula) kautta koettiin pääsääntöisesti helpoksi ja joustavaksi tavaksi, mikä palvelee myös Tampereen kaupunkiseudun ulkopuolella asuvia ja työskenteleviä opiskelijoita. Vastaajat kaipasivat opiskelijoille suunnattua erillistä ohjetta, jonka voi lähettää sähköpostitse. Nyt ohjeet on sisällytetty kurssille, jotta ohjeet on helppo pitää ajan tasalla ja ne ovat aina saatavilla. Opiskelijoiden ohjeistukseksi riittää koulutusalaakohtainen kurssiavain ja linkki Moodle-kurssille.

Muutama vastaaja koki etäkypsyysnäytekurssin tavallisesta poikkeavan ulkoasun (teeman) sekavaksi ja vaikeaksi käyttää. Moodlen tenttiaktiviteetti ei myöskään ollut kaikille opettajille entuu-

destaan tuttu. Etenkin vähän kypsyysnäytteitä tarkistaneilla oli ollut vaikeuksia löytää satojen kypsyysnäytteiden joukosta omat ohjattavansa. Pienistä haasteista huolimatta useimmat ajattelivat, että etäkypsyysnäyte voisi olla tulevaisuudessakin joustava ratkaisu osana opinnäytetyöprosessia.

Ohjeet ovat hyvät ja selkeät. Käyttöliittymää on ajoittain haastavaa ymmärtää, mutta se johtuu Tabulasta. (Ohjaaja, TAMK.)

Tiedotteet ovat olleet laadukkaita ja joskus sellaisenaankin julkaistaviksi kelpaavia. (Ohjaaja, TAMK.)

Helppo tarkastaa, ja edelleen lähettää. Osa opiskelijoista on tehnyt kypsyysnäytteen jonkin verran huolimattomammin kuin Examissa, mikä on aiheuttanut jonkin verran uusintoja, mutta myös jälkiviilauksia. (Ohjaaja, TAMK.)

Kypsyysnäytteiden tarkistamiseen toivotaan nykyistä parempaa automaattista viestintää. Ohjaaja haluaa automaattisen ilmoituksen, kun opiskelijan suoritus on valmis. Tällä hetkellä opiskelijan on itse ilmoitettava ohjaajalle, kun kypsyysnäyteteksti on palautettu. Valitettavasti opiskelijan ja oikean ohjaajan yhdistäminen etäkypsyysnäytteiden Moodle-kurssilla olevien tietojen perustella ei ole tällä hetkellä mahdollista.

Tabula-kokemusten perusteella "toivomuslistalla" olisi, että ohjaavalle opettajalle ja kielentarkastajalle tulisi Moodlesta automaattiviesti heti, kun sinne on ilmestynyt uutta tuotosta opiskelijalta. (Ohjaaja, TAMK.)

Opiskelijoiden valvonnan puute huolettaa joitakin tarkastajia. Opiskelijoiden arvellaan käyttävän joko tekstinkäsittelyohjelmaa oikolukemiseen tai toisen henkilön apua. Opiskelijan oman työn osuus varsinaisessa opinnäytetyössä ei aiheuta huolta, koska ohjaajat kokevat varmistuvansa työn tekijästä hyvin jo kirjoitusprosessin aikana.

Opinnäytetöiden ohjaajat ja kielentarkastajat arvioivat etäkypsyysnäytekurssin teknisen toteutuksen yleistä onnistumista asteikolla 1–10. Etäkypsyysnäyte sai tällä asteikolla arvosanan 8,74, mitä voidaan pitää hyvänä. Yleisesti vastaajat pohtivat kypsyysnäyteprosessin ajantasaisuutta, sen valvonnan tarvetta ja etävalvonnan mahdollisuuksia.

Opinnäytetyöprosessi uudistuu

Lyhytaikaiseksi tarkoitettu etäkypsyysnäyte on pian ollut käytössä vuoden verran. Voisiko väliaikaisesta tulla pysyvää? Kehitystyö oli nopeaa ja tuloksekasta. Syyslukukaudella 2020 TAMKista valmistui noin 900 opiskelijaa, joista lähes kaikki suorittivat kypsyysnäytteensä poikkeustilanteeseen luodun prosessin kautta. Samana lukuvuonna kirjoitettiin 1209 etäkypsyysnäytettä.

Opinnäytetöiden ohjaajat eivät ole saaneet opiskelijoilta negatiivista palautetta, mikä on erinomainen merkki siitä, että etäkypsyysnäyteratkaisu on osoittautunut kaikkien prosessiin osallistuvien näkökulmasta toimivaksi. Palautteiden perusteella vanhat kypsyysnäytekäytännöt kaipaavat pysyvämpää muutosta.

Kaikki ovat onnistuneet homman hoitamaan. Etäkypsyysnäyteistä kannattaa ilman muuta tehdä pysyvä käytäntö. Valvottujen kirjoitusolosuhteiden väsäminen on työllistänyt live-aikoina paljon opettajakuntaa. Monet loppuvaiheen opiskelijat asuvat jo kaukana kampukselta tai eri kaupungissa, ovat työelämässä jne, jolloin ajasta ja paikasta riippumattomuus on ehdotonta plussaa. (Ohjaaja, TAMK.)

COVID-19-tilanne on muuttanut ja digitalisoinut korkeakoulutusta nopeasti. Poikkeustilanteessa tehtyä kehittämistyötä on syytä tarkastella eri näkökulmista ja ottaa parhaat käytännöt osaksi tulevaisuuden korkeakoulutusta. TAMKissa on aloitettu syksyn 2020 aikana myös opinnäytetyöprosessin uudistaminen, mihin liittyy koko prosessia palvelevan tietojärjestelmän käyttöönotto.

Tässä yhteydessä arvioidaan myös kypsyysnäytteiden suorittamisen tapoja ja teknisiä mahdollisuuksia. Kypsyysnäyteprosessin sovittaminen etäaikaan on ollut haastavaa ja vaatinut paljon työtä. Kehittämistyö on herättänyt pohtimaan, miten prosessi voitaisiin modernisoida siten, että tutkinnon vaatima kielitaito ja asiantuntijuus voidaan varmistaa opiskelijälähtöisesti.

Lähteet

Opinnäytetyö (ohje opiskelijalle, TAMK). 2020. Sisäinen ohjeistus 24.11.2020, intranet. Tampereen ammattikorkeakoulu 2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 8§. Valtioneuvosto 1129/2014. Luettavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2014/20141129>